

Payí Poro Timotio nání xámí ean̄nariní.

Payí rína Timotio nání Poro xámí ean̄nariní. Timotio Esia píropenisfyo dáñoriní. Xano émáyí wo aiwí xináí Judayí wíriní. Poro émáyí aníminí xwiyáfayí winipaxí imóniñfpi wáí nurímerfná nioní tñí nawíní wáí ríméwiniginíri rípeajoriní (Wáí wurímeiarigfáwa 16:1-3). Poro tñí nawíní ami ami neméfisáná xwiogwf waú wo Epesasíyo níñwearí uréwapiyine dání “Rixa wí e nání oumíní.” níwimónirfná Timotiomi “Joxí sñí re níñwearí Jisasoyá sÿykí imónigfáyo umenjweárixiní.” nurárimí nurí aní wí e dání pñíti níwiárimí níbírfná sekaxí uríñápí tñí xixení éwiniginíri payí rína nearí o tñíf e nání mónapinínginí.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasoyá wáí wurímeiarinjá woníriní. Goríxo —O níweapíri nene yeáyí neayimíxemeaaríñoriní. O tñí Kiraisí Jisaso —O nene neairíménapinífa nání dñíf nikwfímorí ñweañwáoriní. O tñí awaú Poro wáí yeaurímeinífa nání imóníwíñiginíri nírípeagfíoníriní. ² Nioní payí rína Timotioxí —Joxí nioní wáí rímearíñápimí dání Kiraisomi dñíf wíkwíronjí enagí nání gí piaxf rímearíñá woxñíñf imóníñoxíriní. Joxí nání payí rína nearí mónaparíñiní. “Ápo Goríxo tñí negí Ámíná Kiraisí Jisaso tñí awaú wá ríwianíri ayá

rīrīmīxīri joxi nīwayiróniri Ȑweari nānī siiri
éisixinī.” nimónarini.

*“Xwīyfá wigf dīnf tñi nipi mori rari gíáyo
wiaikírrixinī.” uríñf nánirini.*

³ Nionī Epesasīyo píni nīwiárimi Masedonia píropenisīyo nānī uminiri nerfná rīrīnápa ámi axípi orírimini. Joxi Epesasīyo nīñweari ámá xwīyfá Jisaso nānī nepaxiñípi nīmusíroro xegf bī uréwapíyarigfáyo pírf nīwiaikímorí “Apí e muréwapíyipani.” urei. ⁴ “Píyñf ikayf wí
rīnñípimi tñi arfowa ejíná dání wigf niaíwí
nemeágá nuro yoí wírigfápimi tñi apiaúmi
manaxídipani.” urei. Apimi nanaxídírnáyí,
Gorixo “Nionī dīnf nīníkwíroriñípimi dánini gí
imónigfáyo numeífríxinī.” yaiwiñípi tñi xixení
mé wigf dīnf tñi nipi moro sīwiání rīnwana rigfá
enagi nānī rariñinī. ⁵ Ayí wigf wíñyo nānī
nepa dīnf sípí wininfa nānī “Sekaxí e urífríxinī.”
rīrarinjini. Ámá ayí apí xixení níxídírnáyí, dīnf
íniñmi bī níkwírománá míf ero dīnf nīyaikirori
“Nepa Gorixo wimónaríñípi rífa yariñwini?”
nīyaiwirfná esísí bī miní ero Jisasomi dīnf
nīwíkwírorfná sīrīrowiárf mepa ero epaxíriní.
Apí apí nerinjípimi dání wigf wíñyo nānī dīnf
sípí wininfa enagi nānī e urífríxiní. ⁶ Ayí rípi
nānī rīrarinjini. Ámá wa apí apimi píni nīwiári
nānī ríxa xaxá nero araríxñíñí rariñoi. ⁷ Awa
wigf dīñfyo dání nipi mori rari gíápi nānī majfá
nero re nīyaiwiníro rari gíápi, “Níjíá mimóniñwí
renwini? Bíkwíyo e e rīnñípi, ayí apí apí nānī
rīnñiní.” rari gíápi nānī ení majfá nero aí Ȑwfí

ikaxí eániñípi nání negí wíyo uréwapíyaní nání oimónaneyiniro yaiwinarigfáwariní.

Nwí ikaxí eániñípi nání uríñí nániriní.

8 Yawawi niñíráriní. Nwí ikaxí eániñípi, ayí naní imóniní. E nimóniníagí aí Goríxo nwí ikaxí ríñípi ayí ámá wigí díñí tñí nipiñori rarigfápimi sopiñí onífríxínri ríñímani. **9** Goríxo e éfríxínri wimóninípi tñí xixení nerfná ayí re yaiwipíráoi, “Nwí ikaxí ríñíñíyí ámá wé rónigfáyí nánímani. Ayí ámá xwíyíá xowiaíkímí yarigfáyí tñí unií yarigfáyí tñí nániriní. Ámá Goríxomí ríwí ríwámíni mamoorigfáyí tñí fwí yarigfáyí tñí nániriní. Ámá Goríxomí paimimí wiariñíyí tñí arfkí imónigfáyí tñí nániriní. Xaníyaúmi píkiarigfáyí tñí píkioyímí yarigfáyí tñí nániriní. **10** Ámá apíxí wí tñí fwí inariñíyí tñí oxí waúniraní, apíxí wípaúniraní, onariñíyí tñí ámá píkiomeaarigfáyí tñí yapí rarigfáyí tñí ‘Síñá romí dání ríraríñiní.’ nurimáná ná miñiarigfáyí tñí ayí nñí nániriní. Nwí ikaxíyí, ayí xwíyíá naní imóniníyo pí pí wiaíkiarigfáyí nání ení ríñiní.” yaiwipíráoi. **11** Xwíyíá apí, ayí xwíyíá seayí e imóniní, nene yayí neainaríñípi tñí xixení imóniní. Apí Goríxo —O ámá nñí yayí umepaxí imóniníoriní. O xwíyíá nioní díñí nñíñíwíráriñí wáí nurimeíwíñiginíri nírpeanípi nání raríñiní.

Poro xíomi wá wianinípi nání yayí wiñí nániriní.

12 Negí Ámíná Kiraisí Jisasomí yayí wiariñáriñí. O “Poro díñí uñwíráriñípaxorífaní?”

n̄n̄naiwiri xw̄iyá oyápi wáf ur̄mew̄in̄iḡin̄iri n̄n̄ir̄pearí ej̄ s̄ix̄ neám̄ix̄ij̄ eñaḡi nán̄ om̄ yaȳ wiariñjár̄in̄i. ¹³ Xám̄i nion̄ om̄ ikaȳfw̄ umear̄iri ámá x̄foyá s̄iyik̄ imón̄iḡáyo xean̄ij̄ r̄fá t̄fñj̄ wikár̄iri ar̄fk̄ númi nur̄ an̄ij̄ mix̄ wiax̄d̄iri yagáoni aiwi nion̄ om̄ d̄ij̄ m̄iw̄kw̄ropa ner̄ nán̄ maj̄á nikár̄in̄iri e yariñaḡi nán̄ o ayá n̄n̄r̄im̄ix̄iri ap̄i e niij̄fr̄in̄i. ¹⁴ Nion̄ s̄ip̄i imón̄ij̄ e yagáoni aiwi neḡ Ám̄iná Kiraís̄ Jisaso wá xwap̄ ayá wí n̄wian̄aḡi ámá x̄fo t̄fñi nawín̄ nikár̄in̄ir̄ná d̄ij̄ w̄ikw̄rori d̄ij̄ s̄ix̄ uyir̄ yariñḡápi nion̄ en̄i ax̄pi n̄meañj̄in̄in̄i.

¹⁵ Xw̄iyá “Kiraís̄ Jisaso ámá fw̄ yariñwaéne yeáȳ neayim̄ixemean̄ia nán̄ xw̄ia t̄yo nán̄ b̄iñj̄fr̄in̄i.” r̄in̄ij̄fp̄i d̄ij̄ ɻw̄irári pax̄p̄ir̄in̄i. Ámá n̄ní ar̄fá n̄iwiro “Nepar̄in̄i.” yaiwipax̄p̄ir̄in̄i. N̄nenen̄ fw̄ yariñwaéne aiwi aȳ yariñḡápi t̄fñi x̄xen̄i mé seáyi e imón̄ij̄p̄i yagáoni, aȳ nion̄ir̄in̄i. ¹⁶ Nion̄ e imón̄ij̄áoni aí Jisasi Kiraiso ámá x̄fo nán̄ re owiaiwípoȳin̄iri, “O apax̄ mé p̄ir̄ mumamó ámá wiḡ fw̄ yariñḡápi r̄w̄im̄in̄i umamop̄ri nán̄ xwaȳ n̄w̄in̄iri kikiá ɻweaariñor̄an̄i?” owiaiwípoȳin̄iri nion̄ ayá n̄n̄r̄im̄ix̄iri yeáȳ n̄iyim̄ixemeañj̄fr̄in̄i. Kiraiso e ner̄ij̄p̄imi dán̄i ámá r̄w̄yo d̄ij̄ n̄w̄ikw̄rori d̄ij̄ n̄iyim̄ij̄ t̄iḡfá imón̄ip̄ir̄fáȳ nán̄ nion̄, fw̄ xwap̄ yagáoni s̄ij̄wep̄iḡ nin̄fr̄in̄i. ¹⁷ Aȳnán̄i Gor̄ixo, añ̄nam̄in̄i m̄ix̄ ináȳ an̄ij̄ min̄ imón̄ijo —O wí m̄ip̄e yariñor̄in̄i. Ámá s̄ij̄w̄ w̄in̄pax̄ mimón̄ij̄or̄in̄i. Ná won̄i on̄ ɻwfá nepax̄ij̄ imón̄ijo, aȳ or̄in̄i. Om̄ an̄ij̄

íníná seáyí e umfeyoarane yayí umerane néra úwaniginí.

“Xámí ríriñwápi nání díñf nímorí xopírárf wíriñxini. uríñf nánirini.”

¹⁸ Timotioxí, gí íwoxníñí imóníñoxí, agwí payí rína nearí “Joxí éíriñxini.” ríraríñápi, ayí xwíyíá xámí joxí ríwíyo eríápi nání Goríxoyá díñfyo dání wíá nírókiamorína ríriñwápi tñí xíxení axípi ríraríñini. Xwíyíá apimí dání díñf sítí nínirí xopírárf wíriñxini. ¹⁹ E nerí díñf wíkwíroaríñwápi xaíwí fá xíriri díñf níyaikirori “Nepa naní ríá yariñini?” níyaiwirína esisí bí minaríñípi sítíwí ainanaxídíri éíriñxini. Ámá wa “Joxí e éíriñxini.” ríraríñápi ríwíminí nímamoro mepa neróná sítí Jisasomí díñf mítwíkwíró ewé sítíyáyo sítí núrorí xwírítá ikíxenaríñípa axípi e inígíawixini. ²⁰ Ayí waú ríwaúrini. Xaime-niaso tñí Arekíssadao tñí awaúrini. Awaú “Goríxomí ikayíwí umearípaxowawimaní.” oyaiwinípiyiníri Seteno xe xeaníñf owikáriníri míntí wiñárití.

2

“Ámá níni nání Goríxomí ríxiñf wuriyííriñxini.” uríñf nánirini.

¹ Ámá Jisasoyá sítíyíkí imónigfáyí e éíriñxini riñímíyí seáyí e imóníñípi, ayí rípíriní. Ámá níni nání Goríxomí ríxiñf wuriyiro yariñf wiiro yayí wiyo éíriñxini. ² Díñf wíkwíroaríñwaéne píyíá werane kikiíá ñwearane yaníwá nání Goríxo negí mítíxí ináyíyo tñí gapímaní

neameñweaarigfá gíyí gíyo tñi wigí dñjí
pírániñí owimixiníri ríxiñí wuriyíríxiñi. Nene “Gorixomí nixdíro nání pírániñí e ríta yariño?” neaiaiwipaxí imóniñípi erane ámáyo yadimíñí imóniñípi wirane yaníwá nání ríxiñí wuriyíríxiñi. ³ Ámá e nerónayí, Gorixoyá sñjwíyo dání nañí ero apání imóniñípi ero yariñagfá nání “Ríxiñí wuriyíríxiñi.” rariñini. O nene yeáyí neayimixemeaariñorini. ⁴ Ámá nñiñí xwiyíá mfkí nepaxiñí imóniñípimi mí nómixíro dñjí omópoyiníri wimónariñorini. Apimi mí ómixáná yeáyí uyimixemeámíáníri nání wimónariñorini. ⁵ Nene njifárini. Nwtá nepa imóniñípi, ayí ná woní Gorixorini. O tñiñí xfomí sipi wikkárariñwaéne tñiñí nání wáwuní imóniñí, ayí ení ná woní Kiraisí Jisasorini. ⁶ O Gorixo íná e éwíñigñíri wimóniñíná imónáná ámá nñnenení negí fwí yariñwápi gwñiñí neaíkweawárimfáníri neapeiñigñíri. Xto nñneapeirñípimi dání sítá réniñí neainñírini. Gorixo ámá nñyoní yeáyí uyimixemeámíáníri nání wimónariñorini. ⁷ Nioní Kiraiso e neaiñípi nání wáf nurimeiarigfáyí wo nimóníri áwaní nurimeíwíñigñíri Gorixo nññírpearí —Aga yapí biñ mirariñini. Nepání rariñini. Gorixo nññírpearí émáyí mañí nioniyáyo dání xwiyíá nepaxiñí imóniñípi arfá niro dñjí wíkwíroro epírúa nání uréwapiyimfáoni imóními nání nimixiñírini. ⁸ Ayinání ge ge Jisasoyá sítikí imónigfáyí Gorixomí yayí owianeyiníro awí neániróná “Oxowa omí ríxiñí uríríxiñi.” nimónarini. Ayí “Oxf sítikwí mínpa nemáná

wigf wíniyo wíkf miwónipa ero xixewiámí mīrinipa ero yarigfáwa wé seáyf e nímfeyoaro feapá nemáná rixifn urífríxini." nimónarini.

Apixíwa epaxípi nání urifn nánirini.

⁹ Apixíwa eni ámá Gorixomí yayf owianeyiníro awí eánarigf nání níbiróná pírániñf níteáníro aikfyf xixení wigf yínipaxípi níyínimí bífríxini. Ámá weyf onearípoyiníri díá okiyfá ero nígwí okiyfá iníro rapírapí nígwí xwé ronfyf yíníro mé ¹⁰ apixí "Niaíwf Gorixoyáiwanexini." rínarigfíwa epaxípi wigf ámáyo arírá níwirinípimí dání okiyfáníñf inífríxini. ¹¹ Apixíwa oxowa uréwapíyarína xwíyfá mífí ínímí níwuríniro aríá wífríxini. ¹² Apixíwa xe oxowamí seáyf e níwimóníro ouréwapíyípoyiníri wínaríjamani. "Íwa xwíyfá mífí ero oxowamí maní aríá wiro éfríxini." nimónarini. ¹³ Ayf rípi nání raríñini. Eníná Gorixo ámá nímixirína xámí imixijo, oxí Adamomí nímiximáná ríwíyo apixí Ipími imixinírini. ¹⁴ Ayf rípi nání eni raríñini. Obo yapí wiwapíyijo, ayí Adamomímaní. Ipími yapí wiwapíyíana í xwíyfá Gorixo urifnfpí wiaíkiníf eñagi nání "Apixíwa xwíyfá mífí ero oxowamí maní aríá wiro éfríxini." raríñini. ¹⁵ Nioní e níriri aí apixíwa Gorixomí díñf níwíkwfróa uro ámáyo díñf sípí níwia uro sítikwf míñif imóníro níteáníri ero nerónayf, niaíwf xírarigfápimí dání eríkiemeánípífríaríni.

3

Siyikf Jisasoyá imónigfáyo wipeñweagfáwa

nánirini.

¹ Xwiytá re ríninjípí díñf n̄wiráripaxf imóninjípírini. “Ámá Gorixoyá siyikf imóninjí bimí” go go “Oumenjweámíni.” n̄iyaiwirínayf, “Nioní apí e oemíni.” wimónarínjípí, ayf awiaxfrini. ² Ayinání Gorixoyá siyikf imóninjíyf bimí wipenjweanjí go go rípí rípí imóníwínigini. Xwiytá mumeáripaxf imóníwínigini. Apíxí ná wínt meáwínigini. Díñf nípíkwínt mimóninjí nání miłkikayó nañf nániní kikayówínigini. Díñf nañf nímorí ámáyá sijewíyo dání wé róninjí imóninjípíni éwinigini. Wé íkwiajwíyo uñwiráripaxf imóníwínigini. Ámá wímeááná nípemeámi nurí aiwá míranjí wíwínigini. Wíníyo uréwapíyipaxf imóníwínigini. ³ Iníigf níñirfná papíkf yarígtápi nání míñf minípa éwinigini. Wáwíninjí nimónirí apaxí mé miłxf mimónípa erí awayini wirí éwinigini. Miłxf nípéo memepa éwinigini. “Nígwí bi aí mítimúropa oení.” yaiwiartígtápi wí díñf fá mítamaxíripa éwinigini. ⁴ Xegf sítwí niaiwí pírániñf méwínigini. E nerfná niaiwíyf xanoyá mañf arfá wiros wéyo umero éfríxíníri éwinigini. ⁵ Ámá majfá nerí xegf sítwí niaiwí pírániñf mumepa nerfnayf, “Gorixoyá siyikf imónigfáyf bimí ananí pírániñf umenjweapaxfrini.” ríseaimónarini? Oweoí, e nerfnayf, pírániñf mumenjweapaxf enagf nání raríñini. ⁶ Jisasomí síní aí díñf níwíkwírorí níxídirfná negf neaipenjweanjí wo oimónirí sijewí miwínipa éfríxini. O e nimónirí nání wári imónarfná obo seáyf e seáyf e nimónirí náninjí neánirí xwiytá meárinjípa o ení xwiytá

meárinigínri nání rariñini. ⁷ Ámá wí xegf yoí ráná dñjí Jisasoyá siyikí imónigfáyfnéyáyo dániní marfáti, sifráyfáyá dñjíyo dání ení “Nañoriní.” yaiwiarigfo, o seaipenweáwínigini. Dñjí e mifwaiwiarigfo ejánayí, ámá wí nifiápfnimearo o ayá wimopaxí ejípi nání ráná awí oboyá ñwirarínigínri nání rariñini.

Jisasoyá siyikí imónigfáyó seáyí wiariigfáyí nániriní.

⁸ Ámá go go “Jisasoyá siyikí imónigfáyó seáyí wiariñá woní oimónimini.” nifwimónirfnáyí, dñjí fá xirijo imónifwínigini. Nañí riri sifí riri mepa éwínigini. Iniigfí papíkí yarigfápi nání minjí minipa éwínigini. “Amípi wí minimúropa oení.” nifyaiwiri fwí urápitminiri mepa éwínigini. ⁹ Apí apí mepa nerí xwiyfá ejíná dání yumfí imónijí Goríxo wfá ókímixijípi nání siní ududí miwiní “Aga nepa rífa rinini?” nifyaiwiri xaíwfí fá xiríwínigini. ¹⁰ Jisasoyá siyikí imónijwaéne seáyí neaiipaxí imónijí worfaniri xámí iwamfó iwamfó wíwapiyífríxini. E nerfná rixa mifmíwiáró nerí wí xwiyfá mumeáripaxí imónijípi néra warinagí nifwínirónayí, xe e oimóniri sihwí wínífríxini. ¹¹ Apixíwa ení dñjí fá xirigfáyí imóniffríxini. Mifmayfó mifropa ero dñjí nifpíkwini mimónijí nání mifkikayó nañí nániní kikayoro éfríxini. Pí pí nerfná ámá dñjí ñwirarípaxípi nífríxini. ¹² Jisasoyá siyikí imónigfáyfné seáyí seaiiarigfáwa apíxfí ná wíni meáfríxini. Wigí sifwí niaiwí pírániñfí méfríxini. ¹³ Ayí rípi nání “Seáyí seaiiarigfáwa apí apí éfríxini.” rariñini. Jisasoyá siyikí imónigfáyó

seáyí wiiarigfá gíyí gíyí pírániñí níwiirónáyí, ayo wé íkwianjwíyo unjwíráripírfá enagí nání raríñiní. Kiraisí Jisasomí díñí wíkwíroarigfápi nání wíyo áwanjí nurírná ení igigí mé ananí urípaxí imónipírfá enagí nání raríñiní.

“Joxí ámá Gorixoyáyí epaxípi nání níjíá oimóníri eaariñiní.” uríñí náníriní.

¹⁴ Nioní xwíyírá rípí ríwamíñí neáa nurírná “Rixa ríná níbirí símeáímiginí.” níyaiwirí díñí sikwímojíñí. ¹⁵ E nerí aiwí nioní mibipaxí nimónánáyí, joxí níjíá re imónírúa nání payí rína eaariñiní. Ámá Gorixo, díñí mfkí ikiñoyá sítikí imónigfáyíríní. Íkíá xwíyírá xaíwípíñíñí nimóníro xwíyírá nepaxíñí imóníñípími sopíñí warigfáyíríní. Ayí Gorixo e étrixiníri wimónariñípi tñí xíxení nerírná epaxípi nání joxí níjíá imónírúa nání eaariñiní. ¹⁶ Aga nepariní. Xwíyírá nene díñí íkwíroaríñwápi, Gorixo wíá mókímixípa enáná síní níjíá mimónípa enywápi —“Api aga seáyi émi imóníñípíríaní?” níyaiwirane raríñwápiriní. Ayinání seañí níriranéná rípí raríñwáriní, “O sínjání ámá imóníri kwíyípi ‘O aga wé róníñoriní.’ owiaiwípoyiníri neaíwapiyíri enoriní. Anjñajowa sínjwí wímaxídiro xwíyírá o nání ríñíñípí aní níminí ríñímerí enoriní. Ámá xwíá týo ñweagfáyí díñí wíkwíroro Gorixo anjñamí nání wífráníri enoriní.” raríñwáriní.

Ámá Jisasomí ríwí numoro kwíyí xegí bimi xídípírífáyí náníriní.

4

¹ Kwíyí Gorixoyápi rixa áwanjí re rémixamonjírini, “Sfá yoparíyí tñjíná ámá wí Jisasomí síní dñjí mñwíkwíró ríwí numorína re epírítáriñi. Kwíyí ámí xegí bimí —Apí ámá yapí wiwapiyariñípirini. Apimi xídiró ámá kwíyí apimi dání uréwapiyarigfáyí rarigfápi artá wiro imfóyo dání éwapínarigfápi artá wiro epírítáriñi.” Gorixoyá kwíyípi áwanjí e rémixamonjírini. ² Apimi dání uréwapiyarigfáyí yapí owíwapiyaneyiníri yarigfápimi dání wiwapiyarigfáriñi. Wigí dñjípi fwí ayá wí yarigfápimi dání ríxaxí óriñagí nání fwí nero aí “Ayí fwí ríra yariñini?” niyaiwirfná esisí bi minarigfáriñi. ³ Ayí “Apíxí mñmeánipani.” ríro “Aiwá apí ñwtáriñi. Mñipani.” ríro yarigfáyírini. E nerí aí nene xíomi dñjí nñwíkwírorane xwíyíá nepaxinjí imóniñípi nání dñjí moaríñwaéne Gorixo aiwá apí apí nání yayí nñnimáná nífríxiníri imíxihírini. ⁴ Ayí rípi nání raríñini. Amípi Gorixo imíxihíyí níni nañírini. Wí ríwímíni mamopaxí mimóniñi. Nene Gorixomi yayí nñwirane nípaxíni imóniñagí nání raríñini. ⁵ Gorixoyá sñhwíyo dání aiwá nípiniñi anani nípaxí imóniñagí nání raríñini. Ayí xewaníño amípi níni iwamfó nimíxirfná “Nípiniñi nañírini.” ríñípimi dání nípaxí imóniñi nene nññiranéná apí nání yayí wiariñwápimi dání nípaxí imóniñi eñagí nání raríñini.

“Rírixímeáyo uréwapiyiri Gorixomi pírániñí xídiríá nání iwamfó éwapíñiri éirixini.” uríñí nánírini.

6 Xwiytá apí joxí yegí nírixímeáyo nuréwapíyirínayí, surímá wí mé ámá Kiraísí Jisasoyá xínáiwáníñí nimónírít omíñí xixení níwiiríná yarigfápa axípí e eríáríni. Joxí e neríná aiwá níñíriñípími dání ení sítí eánariñwápa axípíñíñí joxí xwiytá nene díñí wíkwíroaríñwápi —Apí xwiytá píráñíñí reñwípéníñí joxí níxída waríñfpíríni. Nepaxíñí imóníñípíríni. Apími dání ení sítí eániríári. **7** E nerí aí píyíñí ikayíwípí —Apí sa xwítá týo dánípíríni. Niaiwí díñí mímogíapíani ri Paxípíríni. Apími díñí bí míkwíró aríkwíkwí níwiéra nuri ámá Goríxomí xixení níxídirína yarigfápi tñí xixení eríá nání ámá nítá yaníro nání iwamító éwapínarigfápa axípíñíñí iwamító éwapíñírítixíni. **8** Ayí rípí nání “Ámá Goríxomí xixení níxídirína yarigfápi tñí xixení eríá nání iwamító éwapíñírítixíni.” ríraríñíni. Wará rírowá oneaiinírít nání iwamító níréwapíñírítípí, apími dání nañí onímiápí neaiipaxíríní. E nerí aí Goríxomí xixení xídaníwá nání iwamító níréwapíñírítípí, apími dání nañí ayá wí neaiipaxíríní. Agwí ríná sítí xwfá týo níñwearanénárani, ríwíyo anínamí níñwearanénárani, nañí neaiipaxí enagí nání raríñíni. **9** Xwiytá apí, ayí díñí ñwíráripaxí imóníñípíríni. Ámá aríá níwirí xídirípaxípíríni. **10** Ayí ríwíyo anínamí níñwearanénárani, sítí xwfá týo níñwearanénárani, Goríxomí xixení xídaníwá nání iwamító níréwapíñírítípími dání nañí neaiiwíñigíñírítí agwí ríná ríwí nírkwínimáná aníñí miní yaríñwáriñí.

Nene Nwfá dñjí noní imóníjo —O ámá níyoní yeáyí uyimixemeámíáníri enoriní. Xfomí dñjí wíkwíroaríñwaéne anípaxí yeáyí neayimixemeaaríñoriní. “O nene e neaiinfáriñí.” níyaiwirane dñjí nikwímorane nání aníjí miní yariñwárini. ¹¹ Xwíyfá apí nípíni sekaxí uríri uréwapíyiri éírixini.

*“Díxí neríñípimi dání sínwepígí wíírixini.”
uríñí nánírini.*

¹² Joxí síní ámá ríá míriñoxí aí xe peayí onanípoyiníri sínwí míwíñipani. Joxí wé íkwianjwíyo ríñwíráriþíri nání Jisasomi dñjí wíkwíroarígíyí epaxí imóníñípi nání sínwepígí wíírixini. Jíwaníñoxí níra nuríñípimi dání sínwepígí wirí nemerína píráñíñí neríñípimi dání sínwepígí wirí wíñíyo dñjí sípí níwíríñípimi dání sínwepígí wirí dñjí ñwíraráñáníñí nimóníri neríñípimi dání sínwepígí wirí íkwíráñáníñí nimóníri neríñípimi dání sínwepígí wirí éírixini. ¹³ Nioní bímfaé nání weníñí nerí níñwearína Goríxomí yayí umeaníro nání awí eánarígíte dání xwíyfá Goríxoyápi fá nuroimáná apimi dání uréwapíyiri ení ríremíxí wirí éírixini. ¹⁴ Xámí Jisasoyá sítikí imónigíáyo wipenweagíáwa joxí eríapí nání Goríxoyá dñjíyo dání wíá rókiamoro wé seáyí e sikwiáriro eáná Goríxo xegí kwíyípimi dání e epaxí oimóníri dñjí sítí símonípi dñjí yaíkiá mímopani. ¹⁵ Xwíyfá “Joxí e éírixini. E éírixini.” ríraríñápi nípíni xíxeni wé oroáríminíri éírixini. Ámá gíyí gíyí sínwí níraníróná joxí xwíyfá nioní “E éírixini.”

r̄rarin̄ápi ner̄i wé n̄iróa warin̄aḡi ranip̄ír̄fa nán̄i e éirix̄in̄i. ¹⁶ J̄wanin̄ox̄i yarin̄ípi nán̄i s̄in̄w̄i ainenax̄id̄ri uréwap̄iyarin̄ípi nán̄i en̄i s̄in̄w̄i ainenax̄id̄ri éirix̄in̄i. Kikiítá b̄i miñweá ar̄kí e yayíirix̄in̄i. Aȳt r̄ip̄i nán̄ir̄in̄i. Jox̄i e nerfná j̄wanin̄ox̄i er̄kiemeán̄ir̄ dix̄ man̄f ar̄á siariḡáyo er̄kiemear̄i er̄á ejaḡi nán̄i rarin̄in̄i.

5

“Ámáyo pírániñf owimiximín̄ir̄ nurirfná dix̄yo urarin̄ípa uríirix̄in̄i.” urin̄í nán̄ir̄in̄i.

¹ Áminápiá wími pírániñf owimiximín̄ir̄ nerfná xwamián̄i t̄ní murípan̄i. Dix̄ ápowam̄ niñpen̄ urarin̄ípa uríirix̄in̄i. Íwf s̄ik̄in̄owam̄ pírániñf owimiximín̄ir̄ nerfná dix̄ r̄igwáowam̄ urarin̄ípa niñpen̄ uríirix̄in̄i. ² Apian̄ípiam̄ nurirfná dix̄ rinókíwam̄ urarin̄ípa uríirix̄in̄i. Apiyáiwam̄ nurirfná ikwiráf wíñán̄iñf nimón̄ir̄i r̄napíwam̄ urarin̄ípa uríirix̄in̄i.

Apix̄ aníwa nán̄i urin̄ípi nán̄ir̄in̄i.

³ Apix̄ aní wí úmayí imón̄iñaḡi n̄iñw̄in̄irfná wéyo uméirix̄in̄i. ⁴ E r̄rarin̄aḡi aí apix̄ aní gí gí niaíw̄i t̄ñjí imón̄ir̄ran̄i, fwiár̄awéȳt t̄ñjí imón̄ir̄ran̄i, enjánaȳt, aȳt epírfá seáyt e imón̄iñípi r̄ip̄ir̄in̄i. Wiḡ imón̄iḡáyo wéyo umepír̄fa nán̄i éwap̄in̄ír̄ix̄in̄i. Wiḡ xan̄yaú umeḡípa wiwanin̄íȳt en̄i r̄ixa xwé niwiarorfná ax̄ípi umepír̄fa nán̄i éwap̄in̄ír̄ix̄in̄i. E nerónaȳt, Gor̄xo yaȳt winarin̄ípi yarin̄aḡfa nán̄i rarin̄in̄i. ⁵ Apix̄ aní aga úmayí imón̄iñf gí gí Gor̄xo ar̄rá onin̄ir̄i dñj̄f wikw̄moarin̄ír̄in̄i. E nerfná

árítwiyimiraní, ikwáwiyiraní, omí rixinjí urirí yariñjí wirí yariñjirini. ⁶ E nerí aí apixí aní gí “Pí eníñoi?” niyaiwiri miñjí winaríñjipiní “Oemíni.” niwimónirínayí, sini siñjí nimónirí niñwearí aí aga peñinjí imóniní. ⁷ Apixí aníwayá niaíwyí tñi fwiárfawéyí tñi píráñjí numero xwiytá murípaxí imónírixiníri nioní ríraríñápi sekaxí nura úrixiní. ⁸ Ayí riþí nání “Nioní ríraríñápi sekaxí nura úrixiní.” ríraríñiní. Ámá go go xegí imóníñjíyo mumepa neríná Jisasomi dñjí wíkwíroaríñjípi ríwí ríriwámintí nimamorí sipi ámá dñjí miwíkwíroarígíyí yariñjápimi nimúrori aga sipi imóníñjípi yariñi. E nerí aí go go xanípiaúmi mumepa neríná ayí aga anípaxí sipi imóníñjípi yariñi.

⁹ Apixí aní wí sini xwiogwí 60 mímúropa ejáná íkwí Jisasoya siyikí imónigíyíne apixí aníwamí arírá wianíwaníro nání wigí yoí ñwírárarígínamí miñwíráriþa érixiní. E nerí aí í oxí ná womíni píráñjí meánagí enagi wíñiri ¹⁰ “Sañí píráñjí nearáparíñirini.” raríñagía aríá wirí “Xegí niaíwí píráñjí meagírini.” raríñagía aríá wirí ámá aní midáñjíyo aiwá míranjí yagí imóníñagi wíñiri ámá Goríxoyáyo arírá niwiríná siyikwípíñjí nimónímáná arírá wiagí imóníñagi wíñiri ámá wí dñjí rtá uxearíñagi niwíñiríná seayí wiagí imóníñagi wíñiri pí pí naní imóníñjípi “Oemíni.” niyaiwiri dñjí wíkwíroagí imóníñagi wíñiri nerínayí, iyá yoí ananí íkwínamí ñwírárifírixiní. ¹¹ E nerí aí apixí aní sini apianíþia mimónípa

egtíwayá yoń mīnwíráripa éríxini. Ayí rípi nání raríñini. Apixí aní síní apianjfpia mimónigfíwa “Ámi oxí wo tñi oinaiyí.” wimónáná síní Kiraiso nání dñí mamóniñí nero “Ámi womí omeánimíni.” wimónaríñí enagí nání raríñini.

12 Íwa e nerónayí, oyá símimanjfyo dánñiñí re rárigfápi, “Ámi oxí mīmeání sa Kiraiso tñi nikáríñirína apáníríni.” rárigfápi ríwíminí mamoarigfá enagí nání xwiyfá meáríñigfíwa imónarigfáriñí. **13** Rípi ení yarigfá enagí nání raríñini. Omíñí bí mé kikiáfá néra waníro nání néwapíga nuro aí nepa kikiáfá bí yarigfámaní. Aní iwá iwámí nemeróná xwiyfá mīmaytó roro wiárfí níremoro xwiyfá répíroro neróná xwiyfá píráñiñí níripaxí mimóniñípi rarigfáriñí.

14 Ayínání “Apixí aní síní apianjfpia mimónigfíwa re éríxini.” nimónaríni. “Ámi oxí nīmeáníro niaíwfí níxiñiro uméfríxini.” nimónaríni. Íwa e neróná ámá Jisasomi dñí mīwíkwíró nene nání wikí neaóniñfyí wo íwa apíni yaríñagfá nīwíñirína “Íwa sípí yaríñoi.” nearípaxí wí imóniñámaní. **15** E nerí aí apixí aní wíwa Setenomí xídípíri nání rixa Jisasomi píni níwiáriñí wigíñí warigfá enagí nání raríñini.

16 Apixí Kiraisomí dñí wíkwíroarigfá gíyí gíyí wigí apixí aní ejánayí, Jisasoyá sýikí imónigfáyo aníñí wikáripíríxiniñí wiwaníñfyí íwamí píráñiñí numero arírá wíríxini. Ayí Jisasoyá sýikí imónigfáyí apixí aní úmayí imónigfíwamí arírá wipírfá nání raríñini.

Jisasoyá sýikí imónigfáyo wípenweagfáwa

nánirini.

17 Jisasoyá s̄iyikf imónigfáyo wipenjweagfá numenjwearfná nanf nero pírániñf yarigfáwa yayf owininrít aiwárani, nígwíranf, mñnf wiariñgápi “Biaú mñnf wipaxowarfanf?” níyaiwiwo wé íkwianjwíyo unjwíráriffríxinf. Wipenjweagfá xwíyfá Gorixoyápimf dánf enf ríremifxí wiwo uréwapifyiro yanfro nánf anif minf yarigfáwa nánf ayf anipaxfrin. 18 Bíkwíyo dánf xwíyfá rípiaú nírinrít eánifagf nánf rarifñnf, “Burimákau witípi exwexwimf oenirí xwíriñwf xapixapf nosaxa pwarfná bít mñnpa oenirí manf gwí míkírfipanf.” nírinrít eánirí “Nígwí omif yarigfáyf wigf omif egfápi nánf nígwí meapaxfrin.” nírinrít eánirí enagf nánf wipenjweagfáyf re yaiwífríxinf rarifñnf, “Neaipenjweagfáwamf yayf owininrít mñnf wiariñwápi biaú mñnf wipaxowarfanf?” yaiwífríxinf rarifñnf.

19 Ámá ná wonf níwiápfñimeari Jisasoyá s̄iyikf imónigfáyo wipenjweanjf womf xwíyfá nuxekwf morf “Sípí yarifn.” rírányf, arfá mifwipanf. E nerf aí sñjf wínarófayf waúronf, waú woranf, enánayf, ayf ananf arfá wífríxinf. 20 Wipenjweagfá arfkí fwí yarigfáyo Jisasoyá s̄iyikf imónigfá níyfyá sñjf anigf e dánf mixf urfífríxinf. Wa enf wáyf nero axfpf mepa epírfá nánf “Níyfyá sñjf anigf e dánf urfífríxinf.” rírarifñnf. 21 E nerf aí nionf Gorixoyá sñjf tñjf e dánf tñnf Kiraisf Jisasoyá sñjf tñjf e dánf tñnf anfnajf xfo fá yifamifximf enfyfyá sñjf tñjf e dánf tñnf xwíyfá joxf mifrimúropaxf imónif

rípi oríriminí. Joxi nioní wipenweagfáwa nání ríraríngápi nerfná wí nání “Ámá nioniyáyfrfaní?” niyaiwirí niyinwfrónirí mepa érírixiní. Wí dixfyoní símí símí e nímerí mepa érírixiní. Xixení wigí yariigfápi tñí wiírixiní. ²² Joxi ámá wo ayá tñí nímeareí Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweaní wo imónfwiniginíri níwimixirí wé seayí e mìwikwiáripaní. Apaxí mé wipenweaní wo oimónirí wimixáná fwí ayí yariigfápi ríxfmeaniginíri rarínginí. Joxi fwí bì mé ikwirátnaxfñíjí imónfwiniginíri rarínginí. ²³ Timotioxí, ínína aga simixí agwíyo siayaríngípi nañí siní nání aga iniigfñí minipa nerí marisínfá nání wayfá iniigfí wainí bì tñí nírixiní. ²⁴ Sípí ámá wa éfápi siñáníje dání éfá enagí nání siní pfá miníñaná aí rixa siñání imónariñfriní. E nimónirí aí sípí wa éfápi iními dání éfá enagí nání pfá néfasáná enáná siñání imónariñfriní. ²⁵ Axípi éníngí nañí wa éfápi siñáníje dání éfá enagí nání siñání imónariñfriní. E nimónirí aí nañí wa yumfí éfápi aníngí yumfí imónáripxamání.

6

Ámá xináiwáníngí nimóniro omíngí wíiarigfáyí náníriní.

¹ Ámá xináiwáníngí nimóniro omíngí wíiarigfáyí wigí bosowa nání “Awamí wéyo umerane xixení aríá yfmiigí wirane epaxowarfaní?” niyaiwiro apí e wiírixiní. Awa Goríxo nání sípí mìripa ero none ámáyo uréwapiyaríngápí nání sípí mìripa ero oépoyiníri rírarínginí. ² Go go xegí

boso Jisasomí dīnjí wíkwíroaríñjí wo ejánáyí, dīnjí re níwiaiwiri paimimí mítwipa éwínigini, “Xío ení gí Jisasomí dīnjí wíkwíroarígwíí wo ejagí nání sa gí nírixímeáníñjí imóníñjí worfani?” E níwiaiwiri paimimí mítwipa nerí rípíni yaiwíwinigini, “Gí bosí omíñjí wíiaríñjáo Jisasomí dīnjí wíkwíroaríñjí wo imóníri Goríxo dīnjí sítixí uyariñjí wo imóníri eno ejagí nání arfá yímigí niwiri omíñjí owiimini.” yaiwíwinigini. Xínáiwáníñjí nimóníri omíñjí wíiarígítáyí nání ríraríñjápimi dání siyikí Jisasoyá imónigítá joxí tñjí e ñweagítáyo uréwapíyiri ejí rírémiñjí wirí eírixini.

Mimóní uréwapíyariğítáyí nánírini.

3 Ámá go go xwíyíá nioní ríraríñjápi marfáti, xegí bí imóníñjípi —Apí xwíyíá píráñjíñjí réwapíñigítápi tñni xíxeni mimóníñjípíriní. Xwíyíá negí Ámíná Jisasí Kiraiso ríñjípi tñni xíxeni mimóníñjípíriní. “Goríxomi píráñjíñjí níxídirína epaxí, ayí apírini.” ríñjípi tñni xíxeni mimóníñjípíriní. Xwíyíá xegí bí imóníñjí apí fá xíraríñjí go go 4 wári nimóníri aí aga níjíá nanjí bí mimóníñjorini. O xwíyíá rírowiámí inarígítápi nání wí tñni orínaneyiníri símí xeadípénaríñjíriní. Xwíyíá xímiximí niníro rarígítápi nání ení wí tñni orínaneyiníri símí xeadípénaríñjíriní. E yaríñjípimi dání ámá sítí dīnjí yaiwiníro xwíyíá mítiximíxeawiámí iníro ikayíwí ríñiro anidínjí yaiwiníro 5 xíxewiámí ríñiro yarígítáriní. Ámá e yarígítáyí dīnjí xeyáníñjí imóníro xwíyíá Jisaso nání nepaxíñjí imóníñjípi

bí síní mítxéníñí imóniro egfáyfriní. Xejwíní re yaiwiariḡtáriní, “Gorixomí nítixdirlíñípimí dání amípí xwé meapfría nániriní.” yaiwiariḡtáriní.

“Íá xirijápi apániriní.” yaiwiariḡfáyí tñí e miyaiwiariḡfáyí tñí nání urijí nániriní.

⁶ Ayí e yaiwiariḥagfá aí ámá “Amípí nioní fá xirijápi, ayí apániriní.” yaiwiariḡfáyí Gorixomí nítixdirlíñípimí dání amípí Gorixo “E wiitmitigintí.” yaiwiarijñípí wí mítmúrónigfáyfriní. ⁷ Inókíwa neaxirigíte dání amípí wí tñíñí imóniñwaéne fá neaxirigfáraní? Péwaé dání ení amípí wí nimeámí waníwáraní? Oweoí. ⁸ Ayinání sa aiwá naní nánirani, aikí yínaní nánirani, apáni ejánayí, díñí re oyaiwianeyí, “Nene fá xirijawápi ayí apániriní.” oyaiwianeyí. ⁹ E nerí aí ámá amípí wí mítmúropa oeníri yarigfáyí re yarigfáraní. Amípí wí nániní ayá sítwí nurorfná mítñí sítñí nínirijñípimí dání wiwanijñyí mítreyóniñí píkínarigfáraní. Ayí majfá nikáriníro amípí rítwéná xeaniñí wímeapaxí imóniñípí nání íkñiñí sítí wiariñírini. Maiwí e néra núfasáná rítwéná sítwá nerí piéropfríráriní. ¹⁰ Ayí rípí nání raríñiní. Ámá nígwí nániní díñí sítí níwirfná ayí fwí xixegñí oépoyiníri wipemeariñírini. Ámá wí nígwí nániní íkñiñí sítí níwirijñípimí dání xwíyfá nene díñí íkwíroartñíwápi rixa píni níwiárími majimajfá néra xejwími nuro ríñiñí meárinariñagfá nání raríñiní.

“Pírániñí nerí díñí níyimijñípí xáiwí fá maxírtírixiní.” urijí nániriní.

11 “Gorixo ‘Timotio e éwînîgînî.’ wimónarîñípi tñiñi xixenî oemînî.” yaiwiariñoxi, sîpí apimi pírániñjé éf menîrîxînî. E nerfná “Wé róniñjé imóniñjépînî oemînî.” yaiwirî “Gorixomî pírániñjé nîxîdîrîná epaxípînî oemînî.” yaiwirî “Omî anîñjé dînjé owîkwírómînî.” yaiwirî “Ámáyo dînjé sîpí owimînî.” yaiwirî “Pí pí nîmeáfpí xwámâmí oemînî.” yaiwirî “Ámáyo nîpîyiní owimînî.” yaiwirî éirîxînî. **12** Joxi Jisasomî dînjé nîwîkwírorfná ámá “Xfo xopîrârî ninîrîfeniñjoi?” nîyaiwiniri enjé neániri enjé menarigíipa axípí éirîxînî. E nerî dînjé nîyîmînî joxi e oimóniri wéyo fá rumîrîñjépí xaiwí fá maxîrîrîxînî. Joxi nanjé imóniñjé dînjé wîkwíronjépí rixa ámá obaxf arfá egfie dâni waropárí wiñjé enagî nánî rîrarîñjînî. **13** Gorixo —O pí pí dînjé tñiñjé imóniñjépí nánî mfkf ikinjorînî. O tñiñi Kiraísí Jisaso —O mîxí ináyí Podiasí Pairato xwîrîxí umearfná xfo nánî waropárí xixenî inîñjorînî. O tñiñi awau arfá egfie dâni xwîyfá joxi mîmúropaxf imóniñjé rîpí orîrîmînî. **14** Joxi sekaxf Ámîná Jisasí Kiraíso nînearîmí peyîñjépí xixenî éirîxînî. E nerî Jisaso siñjánî piaumîmí inîfe nánî joxi rîdunîpaxf imóniñjépí mepa néra urî ámá xwîyfá “O sîpí yarînî.” rîmearîpaxf imóniñjépí mepa néra urî éirîxînî. **15** Gorixo moáriñjíná nimónirfná o siñjánî piaumîmí inîñfárînî. Ayí rîpí nánî rarîñjînî. Gorixo yayí xfo winariñjépí nánî xewanîño mfkf ikinjorînî. Ná woni onînî seayí e imóniñjorînî. Mîxí ináyí nîmînî ñweagfáyo seayí e wimóniñjorînî. Ámîná nîyonî eni seayí e wimóniñjorînî. **16** Anîñjé

noní ηweaŋo, ayí ná woní onírini. Wíá o ómíxaríŋfpí ináyfniŋfpí píroaríŋagí nání ámá anwí e pupaxomaní. Ámá wí sínwí wíniŋfomani. Wí ení sínwí wíniŋpaxí imóniŋomani. Omí ámá nínenení seáyí e uméwanígini. O aníŋfpí inína neameŋweáwíniŋgini. “E imóníwíniŋgini.” nimónarini.

Ámá amípí wí mímúrónigfáyí epaxípí nánirini.

¹⁷ Ámá agwí ríná amípí wí mímúrónigfáyo re urířixini, “Wárixayfne mimónipa ero amípí seyfne míséamúroaríŋfpí nání ‘Aníŋfpí xíraníwárini. Wí anípá imóniňfá menini.’ mýaiwipaxí enagí nání apimi díŋf míŋwíráripa ero éřixini. E mepa nero Goríxo —O yayí oneainiňfípí níneaiapírfna xwapí ayá wí neaiaparíŋorini. Omíni díŋf uŋwírárpoyí.” urířixini. ¹⁸ Rípí ení urířixini, “Ámáyo naŋfni wiiro sanfí nurápiróná onímiápí murápí ayá wí urápiro yanfí ewanií imóniro amípí bí wáwunfí oimoaneyfíro tíro éřixini. ¹⁹ Seyfne e nerónayí, nepa amípí ayá tífí imóniri nípémáná ríwfyo seaímeaníta imóniri enípí awí eámeámí yáráriŋoí. Apí díŋf ηwírárpaxí imóniňfpíri. Apí díŋf níyímiňf imóniňfpí maxíriþírfá nání sínjániŋfpí eánáriŋfápirini.” E urířixini.

*“Nioni níra weapfápi símímanjímíni tínei.”
uríŋfpí nánirini.*

²⁰ Timotioxí, nioní e éřixiniří díŋf ríŋwíráriŋápí ríwfímiňf mítipaní. Símímanjímíni tínei. Ámá Goríxomí mítídaríŋfáyí xwíyfá íkíá iwfyo dání raríŋfápi

tíni xwiyfá ikweakwímí rínaríñípi —“Apí xixeni
níjfá imóníñípiríni.” níriro aí yapí rarigfápírini.
Apí tíni gí tíñí e dání xe orípoyíñíri sínwí
míwínipa éirixini. ²¹ Ayí ámá wí “Xwiyfá apimí
dání níjfá imóníñwaénerini.” nírinírínípimi
dání rixa majimajfá néra xenwími ugíá enagí
nání raríñini.

“Goríxo wá ríwianíwíñigini.” nimónaríni.

Xwiyá Gorixoyá Siñípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini
copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051